

Γιατί ενανθρώπησε ο Υιός και όχι ο Πατήρ ή το Πνεύμα;

Του Αγίου Ιωάννη Δαμασκηνού

Ο Πατήρ δεν μεταπίπτει στον Υιό, παραμένει πάντα Πατήρ- ο Υιός δεν μεταπίπτει στον Πατέρα, παραμένει πάντα Υιός· το Πνεύμα δεν μεταπίπτει στον Πατέρα ή τον Υιό, παραμένει πάντα Πνεύμα άγιο.

Η ιδιότητα καθενός προσώπου της Αγίας Τριάδας είναι σταθερή και αμετάβλητη.

Πώς, άλλωστε, θα παρέμενε ιδιότητα αν εναλλασσόταν συνεχώς περνώντας κάθε φορά σε άλλο πρόσωπο;

Γι' αυτό ο Υιός του θεού είναι που γίνεται Υιός του ανθρώπου, για να παραμείνει ακριβώς η ιδιότητα αμετακίνητη.

Γιατί, όντας Υιός του θεού, όταν έγινε Υιός του ανθρώπου

παίρνοντας σάρκα ανθρώπινη απ' την αγία Παρθένο, δεν αλλοτριώθηκε από την υϊκή του ιδιότητα.

Ο Υιός του Θεού ενανθρώπησε για να χαρίσει ξανά στον άνθρωπο εκείνο για το οποίο δημιουργώντας τον, τον προόρισε.

Τον δημιούργησε σύμφωνα με τη δική του εικόνα, διανοητή και ελεύθερο, προορισμένο να του μοιάζει, δηλαδή να είναι, όπως κι ο δημιουργός του, τέλεια ενάρτεος, πράγμα κατορθωτό για την ανθρώπινη φύση.

Γιατί οι αρετές, δηλαδή η νηφαλιότητα, η ηρεμία, η ακεραιότητα, η αγαθοσύνη, η σοφία, η δικαιοσύνη, η ανεξικακία είναι, πρωταρχικά, γνωρίσματα της θείας φύσης.

Ο Θεός, λοιπόν, δημιούργησε τον άνθρωπο σε πλήρη κοινωνία μαζί του (τον δημιούργησε για να μείνει άφθαρτος, τον ανέβασε στην αθανασία με το να τον κρατά κοντά του).

Εμείς, όμως, αυτά τα γνωρίσματα της θείας φύσης τα αλλοιώσαμε και τα μπερδέψαμε με την παράβαση της εντολής, και περάσαμε στην παράταξη της κακίας με αποτέλεσμα να χάσουμε την κοινωνία με το Θεό.

Τίς γαρ μετουσία φωτί προς σκότος;

Και όταν πια στερηθήκαμε τη ζωή, πέσαμε στη φθορά του θανάτου. Επειδή, τώρα, ο Θεός μάς πρόσφερε το ύψιστο και δεν το διαφυλάξαμε, χρειάστηκε να κατέβει αυτός ότι χείριστο, δηλαδή στη δική μας ξεπεσμένη φύση, ώστε να μας ξαναδώσει, προσφέροντας και ενεργώντας ο ίδιος, την εξομωμένη μ' αυτόν εικόνα και τον αρχαίο προορισμό.

Κι ακόμα να μας διδάξει το ενάρτεο ήθος της βιωτής, αυτό το ήθος που ο ίδιος με την επίγεια ζωή του κατέστησε συγκεκριμένο και ευκολοκατόρθωτο.

Κι ακόμα να μας ελευθερώσει από τη φθορά, γέρνοντάς μας πάλι σε κοινωνία με τη ζωή, με το να ανοίξει ο ίδιος το δρόμο της δικής μας ανάστασης.

Και ακόμα να ξανακάνει καινούργιο το θρυμματισμένο κι αγνώριστο κανάτι της ύπαρξής μας, να λύσει τα δεσμά της κυριαρχίας του διαβόλου επάνω μας προσκαλώντας μας να

αναγνωρίσουμε την κυριαρχία του Θεού.

Και ακόμα να μας γεμίσει κουράγιο και να μας εκπαιδεύσει να πολεμούμε τον τύραννο με την υπομονή και την ταπείνωση.

Με την ενανθρώπηση, λοιπόν, του Υιού του Θεού καταργήθηκε η λατρεία των δαιμόνων, όλη η κτίση αγιάστηκε με το θείο του αίμα, οι βωμοί και οι ναοί των ειδώλων κατεδαφίστηκαν, ρίζωσε η γνώση του Θεού, λατρεύεται πια η ομοούσια Τριάδα, η άκτιστη θεότητα, ο ένας αληθινός Θεός ο δημιουργός και κυβερνήτης του σύμπαντος.

Τώρα πια, πάλι, οι αρετές είναι κατορθωτός τρόπος ζωής, προσφέρθηκε η ελπίδα με την ανάσταση του Χριστού· τώρα πια οι δαίμονες τρέμουν τους ανθρώπους που προηγουμένως ήταν του χεριού τους.

Και το πράγματι αξιοθαύμαστο, είναι πως όλα αυτά κατορθώθηκαν με το σταυρό και τα πάθη και το θάνατο.

Κηρύχθηκε σ' όλη τη γη το Ευαγγέλιο της υποταγής στο Θεό, όχι με πολέμους και όπλα και στρατούς που σύντριβαν εχθρούς.

Κηρύχθηκε από λίγους γυμνούς, φτωχούς κι αγράμματους, που διώχνονταν από παντού, που δέχονταν κτυπήματα, που θανατώνονταν, που κήρυτταν ένα σταυρωμένο και νεκρό, που όμως επικράτησαν απέναντι στους σοφούς και τους ισχυρούς γιατί ακριβώς τους ακολουθούσε η ακαταμάχητη δύναμη του σταυρωμένου. Ο θάνατος, ο πριν τρομακτικός, νικιέται, και καταδικάζεται τώρα ο απόβλητος και μισητός της ζωής.

Αυτά είναι τα αποτελέσματα της παρουσίας του Χριστού· αυτές είναι οι συνέπειες της επιβολής της δύναμής του.

Δεν έσωσε ένα λαό, όπως ο Μωυσής που φυγάδευσε από την Αίγυπτο τους Εβραίους περνώντας τους μέσα από τη θάλασσα για ν' απαλλαγούν από τη δουλεία του Φαραώ.

Έσωσε ολόκληρη την ανθρωπότητα από τη φθορά του θανάτου και το γεμάτο κακία τύραννο, την αμαρτία.

Και έσωσε τους ανθρώπους όλους, όχι πειθαναγκάζοντάς τους να ασκήσουν την αρετή, όχι παραχώνοντάς τους στο χώμα, όχι καίοντάς τους και διατάσσοντας να λιθοβολούνται οι αμαρτωλοί, αλλά πείθοντάς τους με πραότητα, υπομονή και συγχωρετικότητα να διαλέξουν την αρετή και να συναγωνίζονται στους κόπους γι'

αυτήν και έτσι να ικανοποιούνται.

Προηγουμένως όταν αμάρταναν ετιμωρούντο με κτυπήματα κι όμως επέμεναν στην αμαρτία και την είχαν θεοποιήσει· τώρα δέχονται να υφίστανται κτυπήματα για χάρη της υπακοής στο θεό και για χάρη της αρετής, δέχονται να κακοπάθουν και να θανατώνονται.

Δόξα σε σένα Χριστέ, Λόγε του θεού και Σοφία και Δύναμη και Θεέ Παντοκράτορα.

Τί να σου αντιδωρίσουμε εμείς οι άπραγοι για όλα όσα μας χάρισες;

Όλα μας τα έχεις δοσμένα εσύ και τίποτ' άλλο δε ζήτησες από εμάς παρά ν' αποδεχτούμε τη σωτηρία που μας πρόσφερες, δίνοντάς μας ακόμα και τη δύναμη για να το κάνουμε.

Και την προσπάθεια μας πάλι νιώθεις για χάρη γιατί είσαι απερίγραπτα αγαθός.

Σ' ευχαριστούμε, εσένα που μας έδωσες την ύπαρξη, μα και μας χάρισες την αιώνια ζωή· εσένα που όταν την χάσαμε και την αρνηθήκαμε, μας οδήγησες πίσω σ' αυτήν με την ενανθρώπησή σου που καμιά γλώσσα δεν τολμά να ερμηνεύσει.

«Χριστούγεννα», εκδ. Ακρίτας, σ.76-81